

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_02_ Písně národního obrození_37

Autor: Jindřiška Čalová

Škola : Základní škola Slušovice, okres Zlín,
příspěvková organizace

Název projektu : Zkvalitnění ICT ve slušovské
škole

Číslo projektu : CZ.1.07/1.4.00/21.2400

ANOTACE

- Materiál DUM (digitální učební materiál) je určen pro práci na interaktivní tabuli, popřípadě práci s dataprojektorem.
- Využít se dá v předmětu Hudební výchova v sedmém ročníku. Je součástí tématického okruhu Poslechové činnosti.
- Materiál je určený pro vyvozování nového učiva, opakování a procvičování učiva.
- Materiál vznikl ze zápisů autora, který vycházel z učebnice Hudební výchova pro 7.roč.ZŠ, Jaroslav Mihule, Pavel Jurkovič, Miroslav Štřelák, Fortuna
- Prezentace vznikla v Květnu 2012

Andante con moto. M. M. ♩ = 88.

Corno *Violino* *pp* *pp* *dimin.* *Vide domov můj! ... hee domov*

můj!? 1. Voda hučí po lučinách bory, šumí po skalínách, všude
2. Vraží zndšlí Bohumilém duše, outle vtěle, cílém, mysl

1. stvoř se jara květ zemskej ráj, to na pohled! a to jest ta kráso, a
2. ja = snou, znika zdar, a tu si = lu vřdoru zmar to je Čechů slavně

1. zeme, zeme česká domov můj! zeme česká domov můj!
2. plémě, mezi Čechy domo můj! mezi Čechy domov můj!

Violino *pp* *dimin.* *1^a* *2^a*

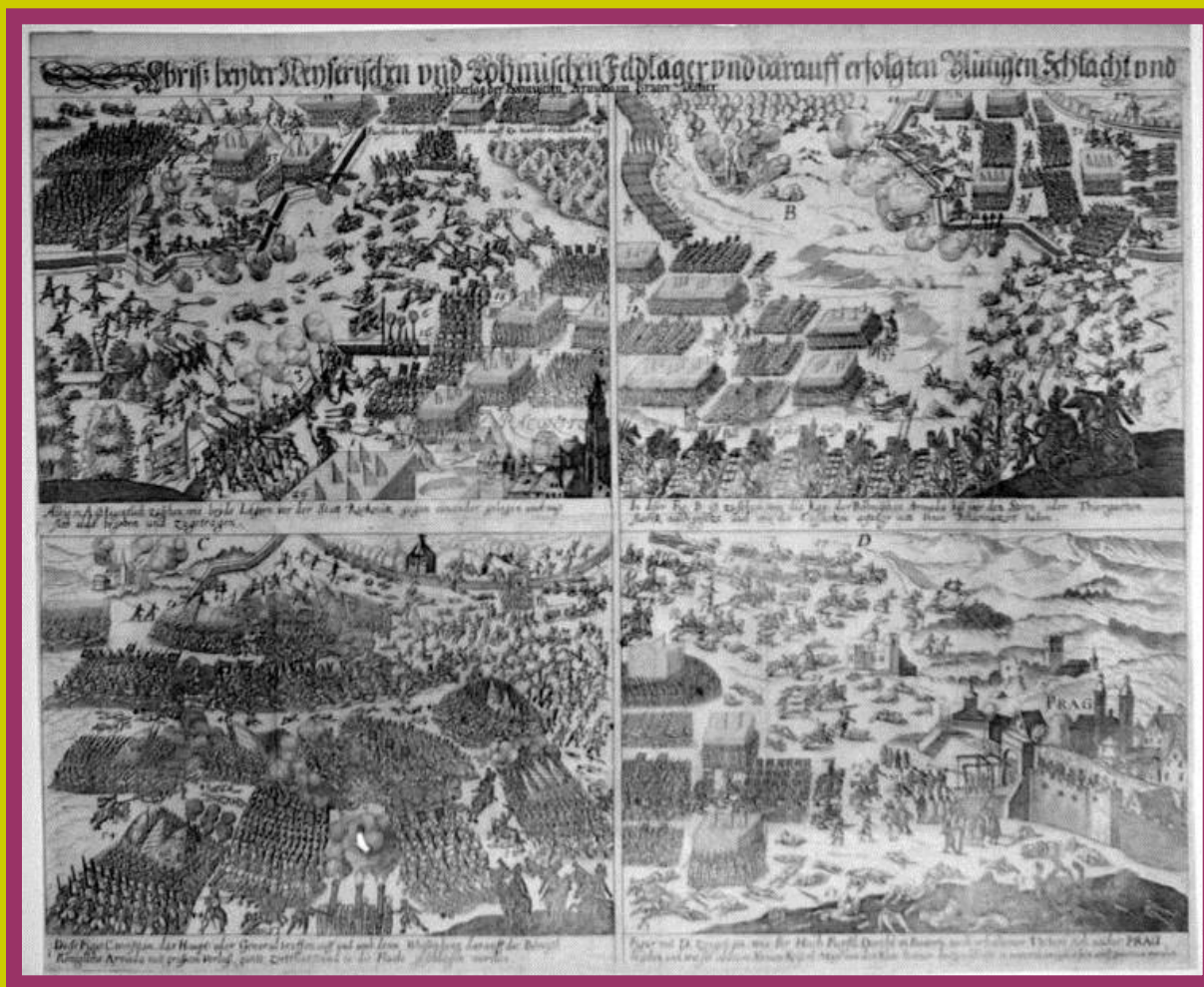
V Praze, dne 1^{ho} srpna 1860 *J. Shraup*

Písně národního obrození

Hudební výchova 7.ročník

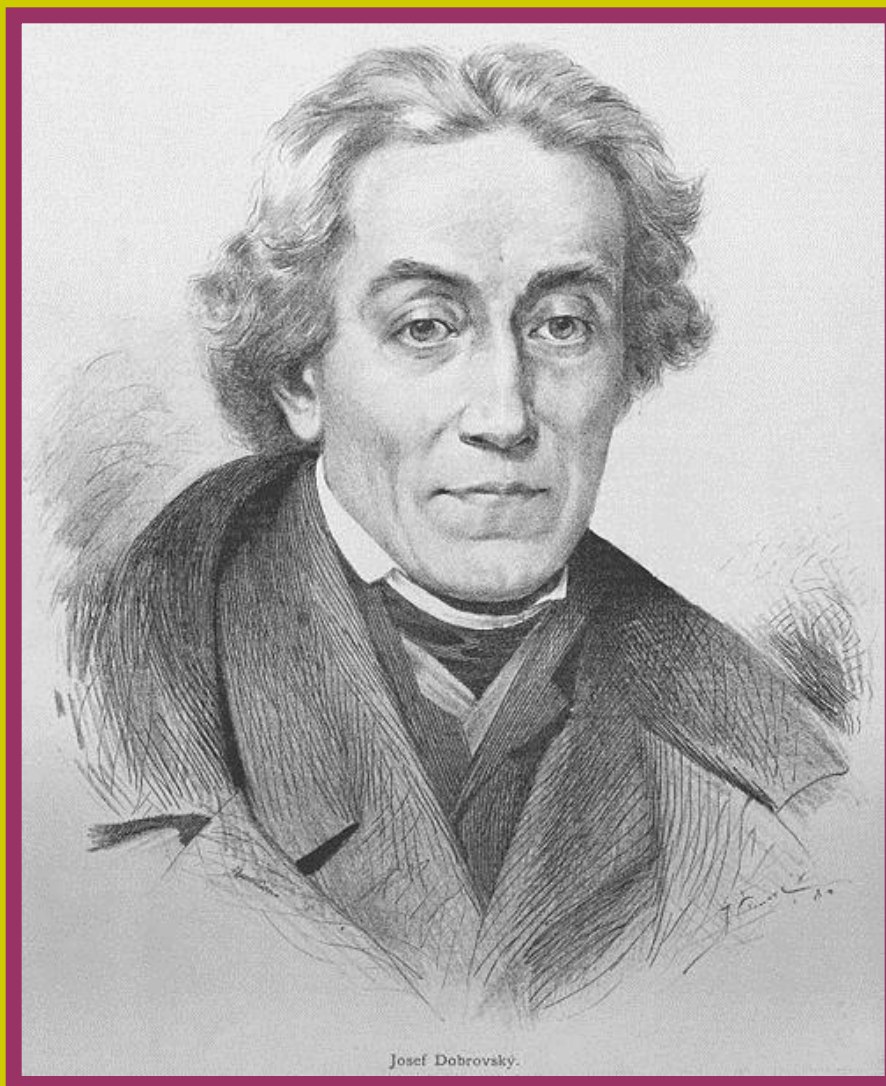
Písně národního obrození

- Český národ po bitvě na Bílé hoře r.1620 ztratil svou státní samostatnost a byl vystaven tvrdému útlaku a poněmčování.
- Lidem se to nelíbilo a bránili se tomu.
- Naše mateřská česká řeč byla zvláště v městech ohrožována řečí úřední – což byla němčina.
- Národní buditelé – tak se říkalo vlastencům – se snažili uvádět český jazyk zpátky mezi lidi.
- Sloužily k tomu lidové písně, pohádky, pověsti, tance a zvyky.
- Vznikaly četné nové vlastenecké písně – např. píseň „Čechy krásné, Čechy mé“.
- Nejslavnější z těchto obrozeneckých vlasteneckých písní je Škroupova píseň „Kde domov můj“, na slova Josefa Kajetána Tyla.
- Je dnes státní hymnou České republiky.

Bitva na Bílé hoře, svedená v r. 1620 v blízkosti Prahy, byla rozhodující bitva třicetileté války. Zpečetila osud českého stavovského povstání a na dalších 300 let rozhodujícím způsobem ovlivnila osud českého státu.

3

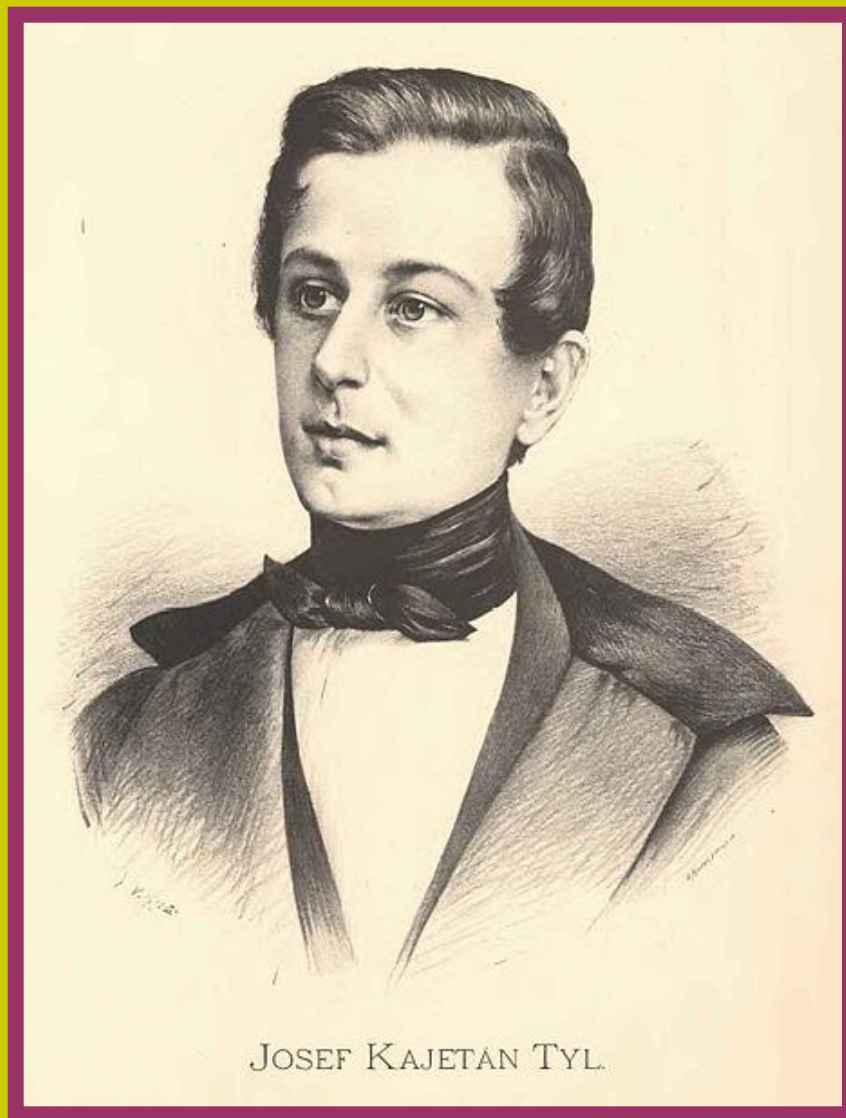
Josef Dobrovský , byl kněz, jezuita,
představitel *obrozenecké generace*.

4

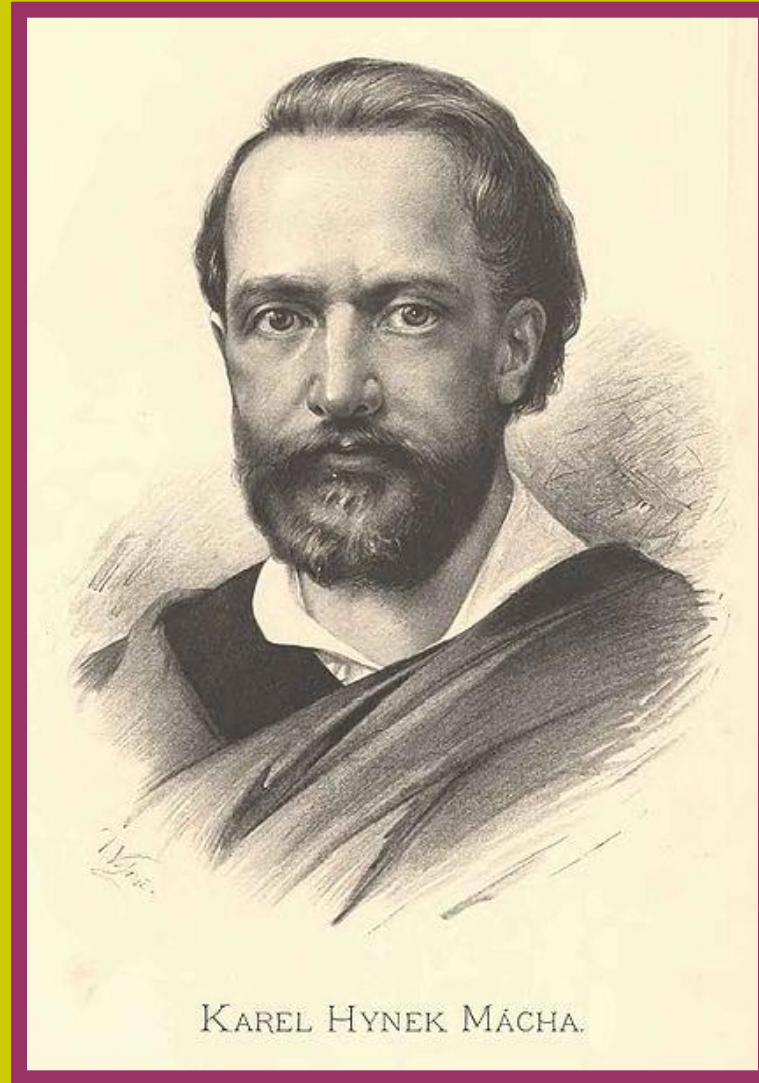
**Josef Jungmann –český filolog, lexikograf, spisovatel a překladatel.
Byl vůdčí osobností *generace obrozenců*.**

5

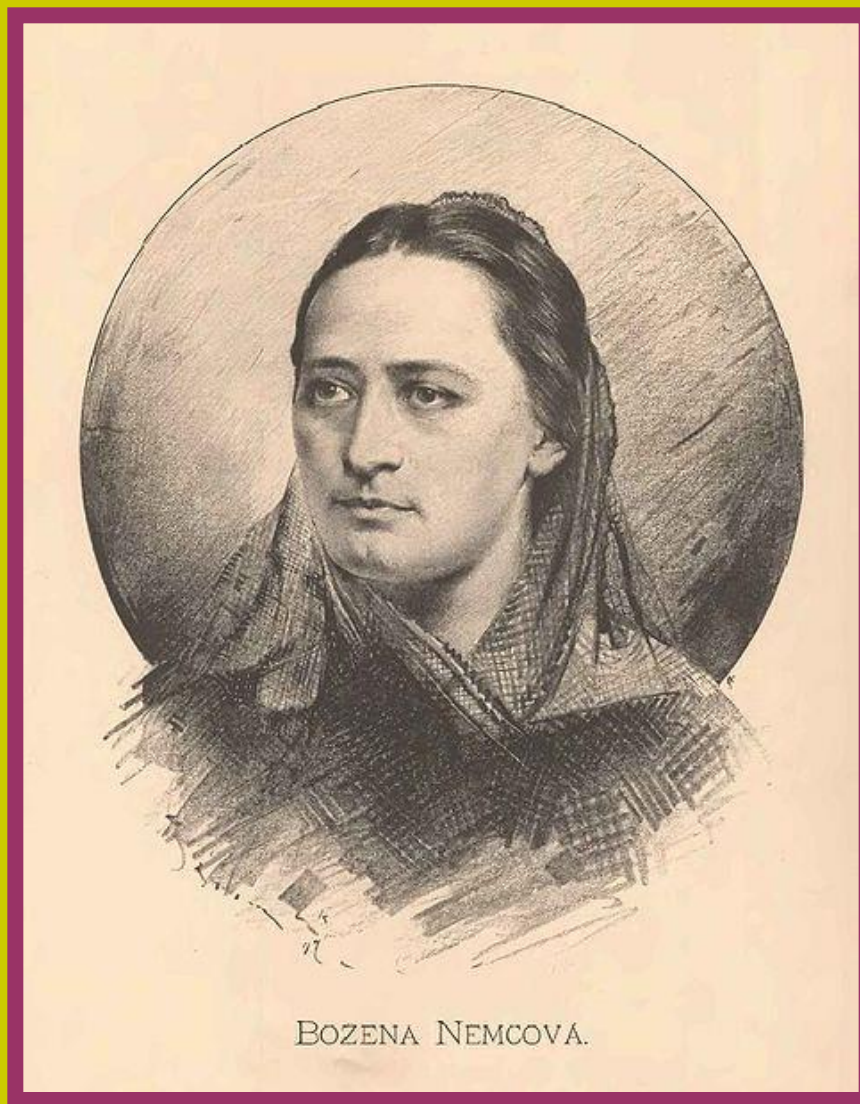
Josef Kajetán Tyl - český dramatik, novinář a spisovatel

6

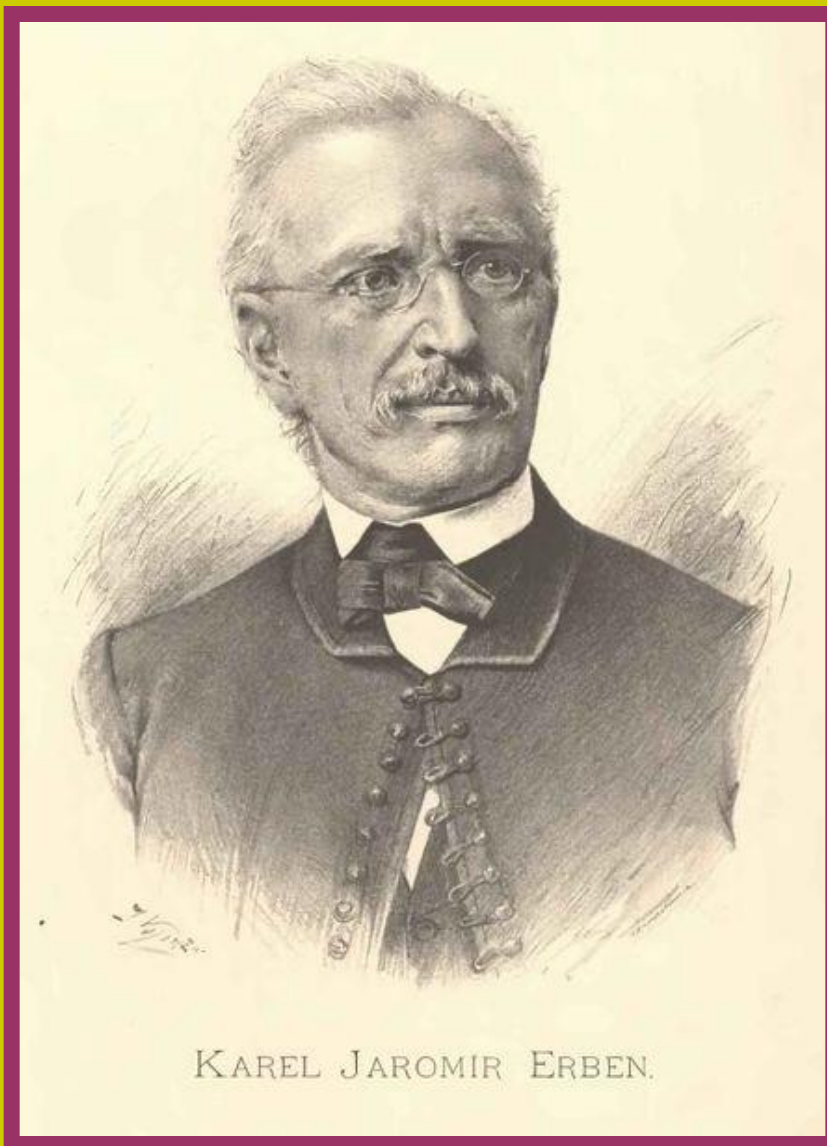

Karel Hynek Mácha - český básník a prozaik,
představitel českého romantismu a zakladatel moderní české poezie.
Báseň Máj.

7

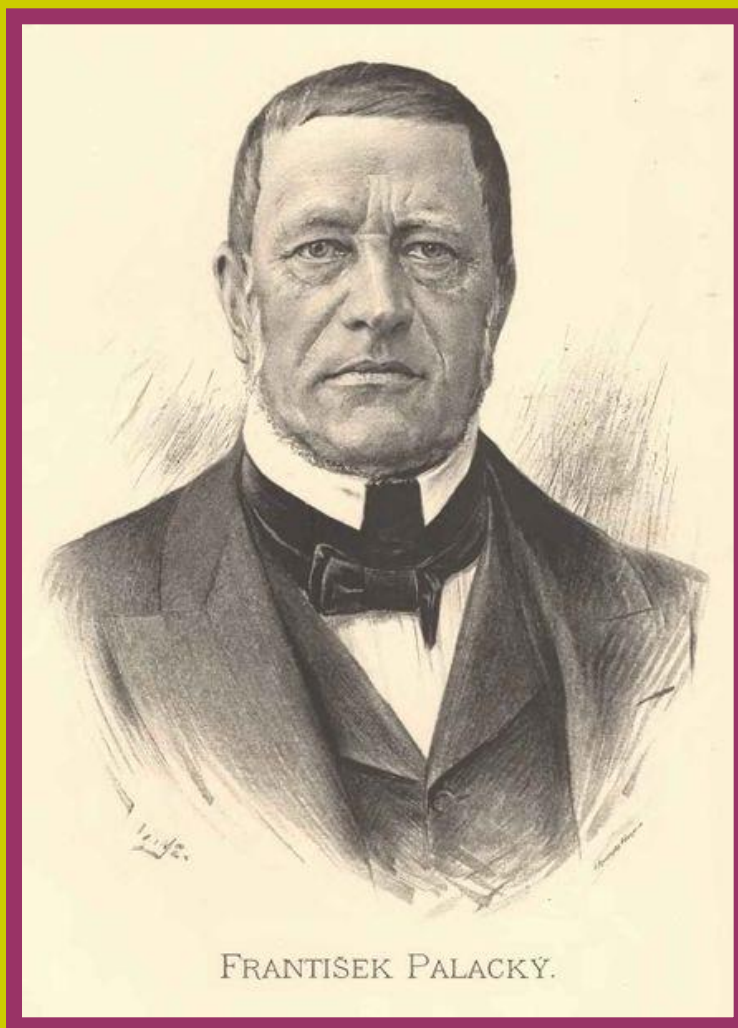
Božena Němcová - česká spisovatelka. Je považována za zakladatelku novodobé české prózy

Karel Jaromír Erben – český historik, právník, archivář, spisovatel, básník, překladatel a sběratel českých lidových písní a pohádek; představitel literárního romantismu.

Magdalena Dobromila Rettigová, byla českou buditelkou a spisovatelkou, autorkou kuchařek, básní, divadelních her a krátkých próz. Dodnes je známa především jako autorka knihy *Domácí kuchařka*

František Palacký - český historik, politik, spisovatel a organizátor veřejného kulturního a vědeckého života v soudobé Praze. Je považován za zakladatele moderního českého dějepisectví, má přezdívku *Otec národa*.

Zápis do sešitu :

Písně národního obrození

- Po roce 1620 – ztráta samostatnosti, poněmčování.
- Hrozil zánik české řeči a českého národa.
- Tomu chtěli zabránit **buditelé** (jazykovědci, historikové, spisovatelé, herci novináři, hudební skladatelé, učitelé), kteří probouzeli v lidech úctu k českému jazyku a k českému národu.
- Německé písně byly nahrazeny **českými**. Zpívaly o vlasti.
- **Nejznámější vlastenecké písně :**
- Čechy krásné a Kde domov můj.

OPAKOVÁNÍ

Ve kterém roce nastala pro český národ ztráta samostatnosti a poněmčování ?

- ~~a) V roce 1989 – Sametová revoluce~~
- b) V roce 1620 – po bitvě na Bílé hoře
- ~~c) V roce 1939 – 2. světová válka~~

Vysvětli význam slova „poněmčování“

- a) Stěhování obyvatel do Německa
- b) Dovoz německých hudebních nástrojů do Čech
- c) Nařízení řeči úřední – němčiny – hrozil zánik české řeči

Kdo to byli buditelé národa ?

- a) Bohatí lidé působící ve vládních složkách.
- b) Jazykovědci, historikové, spisovatelé, herci, novináři, hudební skladatelé, učitelé.
- c) Skupina lidí, starající se o chudé a nemocné.

O co usilovali národní buditelé ?

- a) Aby si byli všichni lidé rovni – nebylo chudých ani bohatých.
- b) Probouzeli v lidech úctu k českému jazyku a k českému národu.
- c) Každé ráno ve stejnou dobu vyhlašovali troubením budíček pro celé město.

Co dělali buditelé pro to, aby česká řeč nezanikla ?

- a) Sloužily k tomu jejich knihy, lidové písně, pohádky, pověsti, tance a zvyky, divadelní hry, české noviny.
- ~~b) Slibovali lidem výhody, když budou mluvit česky.~~
- ~~c) Chodili po domech a přesvědčovali lidi aby používali českou řeč.~~

Poznej nejvýraznější osobnosti z řad buditelů.

- ~~a) Johan Sebastian Bach~~
- b) Josef Dobrovský
- ~~c) Johannes Brahms~~

Poznej nejvýraznější osobnosti z řad buditelů.

- a) Josef Jungmann
- ~~b) Josef Mysliveček~~
- ~~c) Bohuslav Martinů~~

Poznej nejvýraznější osobnosti z řad buditelů.

- ~~a) Zdeněk Fibich~~
- b) Josef Kajetán Tyl
- ~~c) W.A.Mozart~~

Poznej nejvýraznější osobnosti z řad buditelů.

- ~~a) Bedřich Smetana~~
- ~~b) Antonín Dvořák~~
- c) Karel Hynek Mácha

Poznej nejvýraznější osobnosti z řad buditelů.

- a) Božena Němcová
- ~~b) Karolína Světlá~~
- ~~c) Eliška Krásnohorská~~

Jakou knihou se proslavila v té době
spisovatelka Magdalena Dobromila
Rettigová ?

- ~~a) Román pro ženy.~~
- ~~b) Román pro dívky.~~
- c) Česká kuchařka.

Který z národních buditelů má přezdívku „Otec národa“?

- ~~a) Josef Kajetán Tyl~~
- ~~b) Karel Hynek Mácha~~
- c) František Palacký

Co se stalo v době obrození s německými písněmi ?

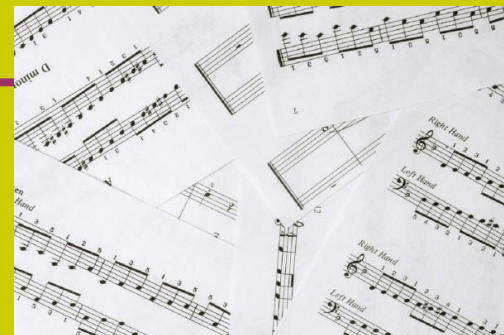
- ~~a) Byly stále velmi populární.~~
- ~~b) Německé písně zcela zanikly.~~
- c) Německé písně začaly být nahrazovány písněmi českými.

O čem hlavně zpívaly v té době české písně ?

- ~~a) Zpívaly o lásce – byly to písně milostné.~~
- ~~b) Zpívaly o válce – byly to písně válečné.~~
- c) Zpívaly o vlasti – byly to písně vlastenecké.

Urči nejznámější vlastenecké písně.

- a) „Kde domov můj“ a „Čechy krásné, Čechy mé“.
- ~~b) Ó řebíčku zahradnický ....~~
- ~~c) Kdyby byl Morava ...~~

Použité zdroje

- 1. Soubor:Skroup-Anthem.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 7.10.2005 [cit. 2012-05-24]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Skroup-Anthem.jpg>
- 2. Soubor:Battle of White Mountain.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 4.9.2008 [cit. 2012-05-24]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Battle_of_White_Mountain.jpg
- 3. Soubor:Josef Dobrovsky Vilimek.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on [cit. 2012-05-25]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Josef_Dobrovsky_Vilimek.jpg
- 4. Soubor:Josef Jungmann CT.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 3.6.2007 [cit. 2012-05-31]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Josef_Jungmann_CT.jpg
- 5. Soubor:Jan Vilímek - Josef Kajetán Tyl.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 15.1.2009 [cit. 2012-05-31]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Josef_Kajet%C3%ADmek.jpg
- 6. Soubor:Jan Vilímek - Karel Hynek Mácha.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 15.1.2009 [cit. 2012-06-01]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Karel_Hynek_M%C3%ADcha.jpg
- 7. Soubor:Jan Vilímek - Božena Němcová.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 15.1.2009 [cit. 2012-06-01]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Bo%C5%BEena_N%C4%9Bmcov%C3%A1.jpg
- 8. Soubor:Jan Vilímek - Karel Jaromír Erben.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 15.1.2009 [cit. 2012-06-01]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Karel_Jarom%C3%ADr_Erben.jpg
- 9. Soubor:Jan Vilímek - Magdalena Dobromila Rettigová.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 15.1.2009 [cit. 2012-06-01]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Magdalena_Dobromila_Rettigov%C3%A1.jpg
- 10. Soubor:Jan Vilímek - František Palacký.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on [cit. 2012-06-01]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Franti%C5%A1ek_Palack%C3%BD.jpg
- 11.